

POSTANOWIENIE

Dnia 27 stycznia 2005 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jerzy Kuźniar

w sprawie z wniosku P. J.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.
o emeryturę,
po rozP. na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i
Spraw Publicznych w dniu 27 stycznia 2005 r.,
kasacji wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w P.
z dnia 23 września 2004 r., sygn. akt III AUa .../03,

odrzuca kasację.

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 23 września 2004 r., III AUa/03, Sąd Apelacyjny w P. oddalił apelację wnioskodawcy Piotra Janickiego od wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w P. w sprawie przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P. o emeryturę, podzielając ustalenia Sądu pierwszej instancji, według których wnioskodawca nie wykazał odpowiedniej ilości okresów składkowych uzupełnionych okresami nieskładkowymi, stąd brak podstaw do przyznania prawa do emerytury.

Powyższy wyrok zaskarżył kasacją wnioskodawca i zarzucając naruszenie przepisów postępowania – art. 233 § 1 k.p.c., wniósł o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania, po uchyleniu również jego wyroku. W ocenie skarżącego za rozpoznaniem kasacji przemawia to, że „prawo do emerytury jest jednym z najważniejszych praw obywatelskich (...)”, a

„zakwestionowanie mocy dowodowej notarialnie poświadczonych odpisów zaświadczeń (...) nie zostało bliżej uzasadnione”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przepis art. 393³ § 1 k.p.c. wymienia konieczne wymagania konstrukcyjne, jakie powinna zawierać skarga kasacyjna wniesiona od wyroku Sądu drugiej instancji wydanego pod dniu 1 lipca 2000 r. Spośród nich wniesiona kasacja nie przedstawia okoliczności uzasadniających jej rozpoznanie (art. 393³ § 1 pkt 3 k.p.c.). Skarżący także w uzasadnieniu kasacji bezpośrednio nie wskazał na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 393 § 1 pkt 1 k.p.c.) lub na potrzebę wykładni przepisów, które budziłyby poważne wątpliwości lub wywoływały rozbieżności w orzecznictwie (art. 393 § 1 pkt 2 k.p.c.), ani też, że zaskarżone orzeczenie rażąco narusza prawo (art. 393 § 2 k.p.c.). Tymczasem konieczne wymagania formalne i konstrukcyjne kasacji powinny być precyzyjnie przytoczone, albowiem należy to do istoty tego środka zaskarżenia, a Sąd Najwyższy nie jest uprawniony do samodzielnego dokonywania konkretyzacji ani do ryzykowania domysłów co do wypełnienia wymagań skargi kasacyjnej, ponieważ to obciąża wyłącznie skarżącego. Należy wyraźnie podkreślić, że po zmianach przepisów procedury cywilnej, w szczególności po skreśleniu przepisu art. 3 § 2 oraz zmianie treści art. 6 i 232 k.p.c., z czego wynikało wprowadzenie dominacji zasady kontradyktoryjności i odstąpienie od odpowiedzialności sądów orzekających za rezultat postępowania dowodowego, którego dysponentem są wyłącznie strony procesowe (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 grudnia 1997 r., II UKN 394/97, OSNAPiUS 1998 r. nr 20, poz. 614), autor kasacji nie mógł oczekiwać, że w koniecznym przedstawieniu (nazwaniu) okoliczności uzasadniających rozpoznanie kasacji wyręczy go Sąd Najwyższy. W utrwalonym orzecznictwie przyjmuje się, że stwierdzone braki konstrukcyjne kasacji pozbawiają jej cechy tego środka odwoławczego, w związku z czym podlega ona odrzuceniu bez wzywania do jej uzupełnienia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 1996 r., II UKN 12/96 (OSNAPiUS 1997 nr 10, poz. 173). Na tle nowego brzmienia art. 393 § 1 k.p.c. stanowisko to należy odnieść również do braku przedstawienia okoliczności uzasadniających rozpoznanie kasacji (art. 393³ § 1 pkt 3 w związku z art. 393 k.p.c.), co stanowi nieusuwalną wadę kasacji,

uniemożliwiającą merytoryczne rozpoznanie takiej namiastki (poзору) skargi kasacyjnej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 października 2000 r., II UKN 602/00, OSNAPiUS 2002 nr 11, poz.278 – notka). Nieprzedstawienie w kasacji okoliczności uzasadniających jej rozpoznanie (art. 393³ § 1 pkt 3 k.p.c.) powoduje zatem odrzucenie kasacji bez wzywania do uzupełnienia tego braku (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 listopada 2000 r., II CKN 1385/00, OSNC 2001 nr 3, poz. 51). Trafnie ujął tę myśl Sąd Najwyższy również w postanowieniu z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00 (OSNC 2001 nr 3, poz.52), uznając, że odwołanie się skarżącego do uzasadnienia podstaw kasacyjnych, bez przedstawienia okoliczności wskazanych w art. 393 k.p.c., nie stanowi spełnienia obowiązku określonego w art. 393³ § 1 pkt 3 k.p.c. Ponadto uznaje się, że jeżeli skarżący nie wskazał w kasacji okoliczności uzasadniających jej rozpoznanie, to obowiązek ich przedstawienia (art. 393³ § 1 pkt 3 k.p.c.) nie jest spełniony, choćby dały się wywieść z uzasadnienia kasacji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSN 2001 nr 10, poz. 156).

W ocenianej sprawie okoliczności te nie zostały wskazane. Polemika ze stanowiskiem Sądu co do oceny dowodów, z całą pewnością nie może być potraktowana jako przytoczenie okoliczności uzasadniających rozpoznanie kasacji. Skoro więc wniesiona kasacja jest z podanych wyżej przyczyn niedopuszczalna, należało ją odrzucić na podstawie art. 393⁷ § 2 k.p.c.